



Міністерство освіти і науки України  
Херсонський державний аграрно-економічний університет  
Факультет рибного господарства та природокористування  
Кафедра екології та сталого розвитку імені професора Ю.В. Пилипенка

**IV Міжнародна науково-практична конференція  
«ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ НАВКОЛИШНЬОГО  
СЕРЕДОВИЩА ТА РАЦІОНАЛЬНОГО  
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ  
В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»**

до дня пам'яті доктора сільськогосподарських наук,  
професора Пилипенка Юрія Володимировича

**IV International Scientific and Practical Conference  
«ECOLOGICAL PROBLEMS  
OF THE ENVIRONMENT  
AND RATIONAL NATURE MANAGEMENT  
IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT»**

dedicated to memory of doctor of agricultural sciences,  
professor Pylypenko Yurii

**IV Международная научно-практическая конференция  
«ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ  
ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ  
И РАЦИОНАЛЬНОГО  
ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ  
В КОНТЕКСТЕ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ»**

посвящена памяти доктора сельскохозяйственных наук,  
профессора Пилипенко Юрия Владимировича

**21-22 жовтня 2021  
м. Херсон**

*Л.О. Бойко,**Херсонський державний аграрно-економічний університет,**boiko.mila7@gmail.com*

## **ВЕКТОР РОЗВИТКУ ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗИ У СВІТІ ТА УКРАЇНІ**

Світовий ринок винограду є одним із найбільш динамічних за темпами змін і тенденціями росту його виробництва та споживання. При цьому світові площі, відведені під виноградники за останні 3–5 років залишаються не змінними і складають 7,3 млн. га, а виробництво вина у світі у 2020 р. у порівнянні з 2019 р. зросло на 1%, і склало 260 млн гектолітрів. Світове споживання вина в 2020 р. оцінювалось у 234 млн. гектолітрів, що на 3% менше, ніж у 2019 р. Зменшення споживання вина у світі спричинено зниженням купівельної спроможності населення у результаті пандемії коронавірусу, яка охопила весь світ. Індустрія гостинності обмежила роботу барів, ресторанів, значно зменшилась кількість туристичних поїздок. Найбільше вживання вина знизилось в Китаї (–17,4%) і ПАР (–19,4%) [1].

Виробництво вина в країнах ЄС у 2020 р. сягнуло 159 гектолітрів, що на 5% вище ніж у 2019 р. Погодні умови маркетингового року були сприятливі, але пандемія змусила виноробів ключових винних країн, таких як Франція та Іспанія знизити обсяги, щоб уникнути перевиробництва. Виробництво вина у США у 2020 р. залишилось без змін – зростання на 0,3% у порівнянні з 2019 р., але лісові пожежі у Каліфорнії суттєво вплинули на якість вина врожаю 2020 р. через наявність запаху диму у вині. У Південній Америці експерти помітили спад виробництва через несприятливі погодні умови: в Аргентині зафіксоване падіння на 17%, а в Чилі – на 13% [2].

В Україні продовжує зростати серед населення культура споживання вина, при цьому спостерігається негативна тенденція до зниження виробництва та внутрішньої переробки [3–5]. Так, у 2020 р. виробництво винограду знизилось на 97 тис. т – до рекордно низького рівня у 269 тис. т. Переробка винограду при цьому знизилась майже удвічі у порівнянні до минулого року та склала всього 75 тис. т, що також є рекордно низьким показником за всю історію нашої країни. Виноград у січні 2020 р. став лідером за темпами зростання цін на українському ринку свіжих фруктів, це звичайна ситуація для ринку винограду, при цьому попит на виноград цього сезону помітно збільшився. Підтвердженням цієї інформації є офіційні дані зовнішньої торгівлі, які свідчать про те, що в цьому маркетинговому році Україна вже імпортувала в 1,5 рази більше винограду ніж рік тому [6].

Найбільшим податковим навантаженням для українських виноробних підприємств є акцизний податок, який становить 11,65 грн. за 1 л ігристого вина. Знову ж таки у країнах ЄС ставка акцизного податку на ігристі вина є нульовою. Виняток – Шампань (Франція), де акцизний збір становить 9,35 євро за гкл, або 2,99 грн. за 1 л ігристого вина. Проте й ця цифра є у 4 рази нижчою, ніж в Україні. Внаслідок законодавчого та податкового навантаження на українські виноробні підприємства, якого немає у багатьох країнах світу, вітчизняні винороби знаходяться у вкрай не вигідному становищі порівняно з іншими гравцями на цьому ринку. З огляду на це, складно стверджувати про конкурентоспроможність українського вина, і як бачимо, причина полягає не в його якості, а, насамперед, у нерівних умовах функціонування на внутрішньому і зовнішньому ринках [7].

Враховуючи те, що з 01 січня 2021 р. в рамках Угоди про асоціацію України з ЄС, запроваджено нульове мито на імпорт вина з Європейського Союзу, яке буде діяти наступні 7 років. Тож і подальших кардинальних змін у структурі внутрішнього ринку виноградарських вин не уникнути.

Для галузі виноградарства виходом із ситуації, що склалася на сьогоднішній день, є здійснення ефективної дотаційної політики з боку держави, оптимальне співвідношення на ринку вітчизняної та імпортованої продукції, створення прозорого конкурентного середовища для вітчизняних виноробних підприємств та сімейних винарень, яке дасть можливість здійснювати свою діяльність на рівних умовах із лідерами світового виноробства.

#### Література

1. Світове споживання вина в 2020 році знизилося на 3 % у порівнянні з 2019 роком, досягши мінімуму з 2002 року. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/markets/spozhivannya-vina-v-sviti-vpalo-do-minimumu-za-dev-yat-rokiv-ostanni-novini-50155605.html>
2. OVI: збільшення виробництва вина к 2020 році – 1 %, спад споживання – до 20 %. URL: <https://posteat.ua/news/ovi-zbilshennya-virobnictva-vina-u-2020-roci-1-spad-spozhivannya-do-20/>
3. Бойко В.О., Аверчева Н.О., Бойко Л.О. Виноградарсько-виноробна галузь України – перспективний напрям агробізнесу. Економіка АПК. 2019. № 3. С. 61–70. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.201903061>
4. Аверчева Н.О., Бойко В.О., Бойко Л.О. Економічна оцінка потенціалу галузі виноградарства регіону. Економіка АПК. 2019. № 6. С. 15–25. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.201906015>
5. Аверчева Н.О., Бойко В.О., Бойко Л.О. Сімейні винарні як основа європейської інтеграції галузі виноробства України. Економіка АПК. 2019. № 12. С. 61–69. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.201912061>
6. В Україні стрімко зростає споживання винограду і ціна на нього URL: <https://agronews.ua/news/v-ukraini-strimko-zrostaie-spozhyvannya-vynohradu-i-tsina-na-n-oho-2/>
7. Украинское виноделие: заложник политического или экономического подхода? URL: <https://www.epravda.com.ua/rus/columns/2021/07/13/675894/>